

Bakgrund

Staden

Filippi var en stad i den romerska provinsen Makedonien. Nuvarande nordöstra Grekland. Staden fick sitt namn av Filippus av Makedonien, Alexander den stores pappa. Vid Paulus tid befolkades den av greker och romerska nybyggare, till stor del romerska före detta soldater. Staden hade fått den åtråvärda statusen av koloni vilket bland annat innebar att invånarna fick medborgarskap. Staden och dess invånare hade alltså mycket att tacka centralmakten för och stod därför nära dess ledning kejsaren.

Församlingen

Paulus grundade församlingen under sin andra missionsresa. Det var den första församlingen i Europa och formades runt ett antal kvinnor. Till skillnad från resten av mycket av den tidens kulturer hade kvinnorna i Filippi en plats också i det offentliga livet. Vilket också märks i församlingen. Eftersom det inte fanns någon synagoga i staden gick Paulus ner till en böneplats vid en flod för att vittna.

Där träffar han kvinnorna, bland annat Lydia som låter döpa hela sitt hushåll. En annan gång vid samma plats träffar Paulus och Silas en slavflicke med en spådomsande som de befriar. Ägaren viglar då upp folket som piskar och fängslar dem. På natten sker en jordbävning och

Silas och Paulus får möjligheten att fly. De gör inte det och fångvaktaren blir också troende.

I Filippi stod Kejsaren väldigt högt i kurs. Den kult som började liknas vid ren tillbedjan hade här sin bästa jordmån. Det måste varit lockande att under sådana tider lyssna på de som ville göra tron mer judisk då den judiska religionen var sanktionerad och skyddad från förföljelser i riket. Det kan vara därför man i Filippi var mottaglig för denna yttre judaiserande påverkan som Paulus vänder sig mot.

Församlingen i Filippi stod Paulus extra nära. Han skriver att det var den enda församling som han kunde ha finansiellt samarbete med.

Han beskriver deras givmildhet och Godhet i 2 Kor 8:1-5

Författaren

Enligt traditionen från den unga kyrkan är Filippibrevet ett av fyra brev som Paulus skrev från fångenskap i Rom. Det finns en debatt om Filippibrevet inte är skrivit under en tidigare fångenskap i Efesos eller kanske Ceasarea. Det som talar emot Rom är dels den långa vägen mellan Rom och Filippi och dels att Paulus tidigare skrivit att han efter Rom tänkte fortsätta västerut (Rom 15:23-24), men i Filippibrevet säger att han ska komma till församlingen efter fångenskapen, alltså österut.

Men det finns också en del som talar för Rom. När han skriver om att hela ”pretoriet” fått höra om Jesus, och att det till och med finns troende i kejsarens hushåll framstår det som häpnadsväckande saker. Skulle pretoriet bara ha varit en ståthållares residens, och hovet bara varit några få från den kejsarliga förvaltningen på samma plats, så skulle det knappast ha varit något att lyfta fram som så stort.

Dessutom går en stor väg precis genom Filippi till Rom, så även om resan dit var lång var den inte omöjlig. Och att hans reseplaner skiljer sig från när han planerat i full frihet och efter att ha lidit fångenskap och dessutom fått höra om oroligheter i församlingar i öst är inte så konstigt.

Syftet

Paulus har tre syften med sitt brev. Att tacka för gåvan han har fått, att hjälpa församlingen i deras situation och att förklara Epafroditos hemkomst. För att hjälpa församlingen med deras problem så berättar han också om sin egen situation.

Innehåll

Paulus är orolig för situationen i Filippi. Han vet att de har det svårt och att de lockas av att bli mer judiska. Han är också orolig för att högmod och stolthet ska förstöra för församlingen i deras viktiga uppgift, att sprida evangeliet. Till och med i sin fångenskap sprider

Paulus evangeliet och han vill att Filipperna ska klara detta också med det motstånd de har. För att klara det måste de;

- ha enhet, Kristus ödmjukhet blir exemplet på hur man ska uppnå detta
- ha en blick som riktar sig mot den kommande härligheten för att klara av den nuvarande svåra tiden
- söka glädje i relationen till Kristus och inte i hur det yttre livet är
- se lidandet och martyriet som något positivt när det görs med och för Kristus

Detta har hänt

Epafroditos har kommit till Paulus med en gåva från församlingen och information om motstånd i Filippi och en konflikt i församlingen mellan två kvinnor, troligtvis några slags ledare. Paulus skickar efter en tids sjukdom hem Epafroditos och passar på att skicka med ett brev. Han lovar att Timotheus ska komma till församlingen och senare också han själv.

Filippibrevet 1:1-1:30

Det finns två minst sagt oväntade inslag i det Paulus skriver. Han sitter alltså fången i Rom och har ingen aning om hur rättegången kommer sluta. Men när han skriver till församlingen i Filippi är han för det första istället orolig för deras situation och för det andra så beskriver han sin egen som positiv.

I det första kapitlet finns fyra huvudpunkter. Paulus ber en speciell bön för församlingen, beskriver sin situation, ger nyckeln till dess framgång och råder vad Filipperna bör göra i sin situation.

1. En bön 1:1-11

Filipperbrevet är inget polemiskt brev som Galaterbrevet. Det är tvärtom ett vänskapbrev. Paulus beskrivning av hur han alltid fylls med glädje när han ber för församlingen visar på denna värme. Vi kommer inte heller hitta någon argumentation till evangeliets innehåll som i så många andra brev.

Det är tydligt att det rådde samförstånd kring innehållet. Istället handlar det om hur man ska använda evangeliet. Och som vi kommer se senare argumenterar inte Paulus teologiskt när han vänder sig mot judaiserande åsikter om omskärelse utan sätter bara sig själv som exempel på att sådana yttre markörer inte gör någon nytta. I vers 8

sammanfattas Paulus känslor för församlingen. *Gud kan vittna om att jag längtar efter er alla med Kristi Jesu ömhet.*

Paulus beskriver sedan den bön han har för församlingen. *Och min bön är att er kärlek ständigt skall växa och bli rik på insikt och urskiljning så att ni kan avgöra vad som är väsentligt och så stå rena och skuldfria på Kristi dag. (1:9-10)*

Kristi dag är ett begrepp som bygger på GT:s Guds dag då han ska komma och döma världen. Men i Kristi dag finns mycket mer än en dom. Det handlar om att Kristus ska komma tillbaka och ställa världen till rätta. Det är alltså tydligt att Paulus ser det han ber om som viktigt. Församlingen behöver det för att kunna stå redo inför Gud.

Att det de behöver är kärlek förvånar ingen som har läst Paulus brev. Paulus beskriver ju i Korinthierbrevet att kärleken är störst. Men fortsättningen är väldigt intressant. Målet med att kärleken ska växa är att de ska kunna avgöra vad som är väsentligt. Här försvinner den avgrund som tidens gång skiljer oss och bibeltexternas människor. Här framträder den gemensamma mänsklighet som vi delar med människor i olika tider och platser. Kan någon bön vara mer aktuell för oss idag?

Jag tror inte det. Vi gör så mycket i våra liv och i våra församlingar, men gör vi rätt saker. Det är uppmuntrande att också en församling

som den i Filippi kunde ha samma problem. Men det är oroväckande att det är en så viktig fråga att Paulus tar upp det i sitt korta brev. Det är alldeles avgörande att vi gör det som är väsentligt. Vi har så många begränsningar i tid, kraft, inspiration och resurser att vi inte räcker till om vi också ska göra det som är oväsentligt.

För Paulus som var fängslad var detta än mer tydligt. För att klara av den prövningen var han tvungen att se till det verkligt väsentliga. Och hans budskap är att Filipperna som också led motstånd kan klara av det om de ser till samma prioritering som han. Nu handlar det inte bara om vad som ska göras utan om att vilja detta väsentliga mer än något annat. Så att negativa influenser som prestige, nostalgi och inre motsättningar kan lösas upp när de hamnar i skuggan av detta viktiga.

2. Ett mål som ger mening 1:12-18

Frågan inställer sig därför givetvis; *Vad är väsentligt?* För att visa på det går Paulus vidare och beskriver sig egen situation. Fängslad var hans möjligheter mer begränsade än någonsin. Ändå har han en sak för ögonen som han strävar efter. En sak som också lyfter hela fängelsevistelsen till något positivt.

... det som hänt mig snarast har fört evangeliet framåt. (1:12) Paulus beskriver hur hans fångenskap fört ut evangeliet på tre sätt. Han har fått vittna direkt så att hela pretoriet, det kejserliga livgardets förläggning, har fått höra om Jesus. Hans situation har fått också andra

att våga predika öppnare. Och den har fått andra som vill ställa till bekymmer att predika mer de också. Den sista punkten säger väl kanske mest om Paulus inställning.

Det fanns de som predikade för att försvåra hans tid i fängelset. Kanske såg de fängslandet som ett bevis på att Gud inte var med Paulus längre. Men deras motiv är inte så viktiga för Paulus. Oavsett vad deras mål är så blir hur som helst Jesus förkunnad.

Det väsentliga för Paulus är att allt fler får höra om Jesus. Och han är orolig över att Filipperna tappat detta fokus när det nu möter motstånd och har inre slitningar. Med Paulus exempel är det tydligt att motstånd inte är något hinder men då måste församlingen hålla samman och ha samma mål.

1:19-26

Paulus går vidare och visar hur hans blick på Kristus påverkar vad han ser som väsentligt. Det fanns en uppenbar risk att Paulus skulle dömas till döden, han måste ha varit medveten om det. Så när han beskriver döden som en vinning är det inga tomma ord.

För Paulus ger Kristus både mening med livet och döden. I döden får han förenas med Kristus och i livet får han fortsätta arbeta för Kristus.

Jesus ger honom mål och mening med livet och med döden. Ett mål och en mening som inget motstånd kan bryta ner.

Det samma är möjligt för församlingen i Filippi men då måste de stå fasta i en och samma anda och precis som de veteraner som utgjorde en betydande del av staden hade erfarenhet av från strider, sluta leden och stå sida vid sida i kampen för evangeliet.

I denna första del av brevet säger Paulus till församlingen att de kan klara av och till och med få se hur den nuvarande tuffa tiden bli något positivt men då måst de hålla samman och ha rätt prioritering, precis som Paulus.

Den prioriteringen är att sätta Kristus som mål och mening i livet. Att väga och mäta allt mot uppdraget att evangelisera. Om evangeliet förs ut är det församlingen gör bra oavsett om det leder till motstånd eller som för Paulus fångenskap.

Vad betyder då detta för oss? Vill vi ställa oss frågan vad som är väsentligt, och kommer vi i så fall fram till samma svar som Paulus, att det är evangelisation. Låt oss börja med de två uppmaningar som Paulus ger.

Att vi som församling måste ha ett målkoncentrerad liv och att vi måste hålla samman. Om vi inte har ett gemensamt mål att sträva efter så kommer vi ha en mängd utsagda som olika grupper eller personer jobbar för. Det kan vara allt från att fokusera på byggnaden till att se ekonomin eller barnverksamheten som målet.

Det som gör det till ett mål är att man vägar annat mot detta. Om vi gör så och så, kommer det att gynna ekonomin eller om vi satsar på det kommer det att påverka scouterna eller byggnaden. Poängen är att det som enligt Paulus borde vara drivet av målet att evangelisera istället lätt blir ett mål i sig. Ekonomin är ett viktigt medel, precis som byggnader och barnverksamhet för att kunna evangelisera. Men det är inget mål i sig.

Skulle evangelisationen i extremfallet förbättras av att vi säljer byggnaderna, tar ett lån och lägger ner scouterna så menar Paulus att vi måste göra det. Ett gemensamt mål för också församlingen samman.

Jag har i mer än tjugo år regelbundet gått ut på en gräsplan med elva andra människor som jag känner ganska ytligt och fått uppleva hur vårt gemensamma mål att vinna matchen fört oss samman. Var annars ser man vuxna män kramas, springa runt med armarna i luften än på en fotbollsplan när de gjort mål. När ett så oviktigt mål kan föra

samma människor, hur ska då inte ett mål som har betydelse för evigheten dra oss samman.

Utan ett gemensamt mål kan vi alltså ha en massa olika mål som också kan ligga till grund för konflikter. Men det kan också vara så att vi saknar mål. Att det kristna livet blir som den där mössan en del bönder alltid har på sig. Den som de någon gång satte på skallen för att skydda för solen men som nu flyger på utan något mål eller mening.

Ett kristet liv utan mål är inget vidare. Det krävs alldeles för mycket, särskilt i våra frikyrkoförsamlingar, för att man ska orka utan ett mål. Kanske kan man fortsätta för att det är trevligt eller för att man borde. Men det är ju inte alltid trevligt, särskilt inte om man möter någon som är där bara för att man bör, det brukar inte vara bra för humöret. Det kan kanske gå när allt flyter på men kommer det motgångar eller något blir svårt rasar den motivationen snabbt.

Saknar du mål med din kristna tro så gäller det att dra i nödbromsen. Då finns det bara en framkomlig väg, och den går till Kristus. Vi måste ha ett levande inre liv för att kunna fylla på den kraft som behövs för att orka leva ett kristet liv med tydligt mål.

Men situationen här är annorlunda än i Filippi. Där fanns människor som aldrig hört om Jesus. Här vet de flesta vad vi tror, men de vet inte

att det är mer än ord. Uppdraget är inte att övertala människor utan att berätta och tjäna. Att erbjuda något de inte har. Men återigen blir därför det inre livet så viktigt. Dels för att de som kommer verkligen ska möta något och dels för att vi måste föra med oss mer än ord till människor vi.

Paulus lär oss att vi behöver ett mål i Kristus som vi gemensamt står bakom och kämpar för. Att vi behöver ställa oss frågan vad som är väsentligt och sedan sträva efter det vi kommer fram till. Paulus och Filipperna var i en situation där deras möjligheter var begränsade. Och det är också vi.

Därför blir det så livsviktigt att fokusera på det som är väsentligt. Att ta missionsuppdraget på alvar och inse att vi är kallade till framförallt två saker. Tillbedjan och evangelisation. Och då ryms det också mycket av praktiskt tjänande i evangelisationen. Jag är övertygad om att en nyckel för oss i Varnhem är att börja med det inre liv som ska ge den hängivenhet, ork och motivation som behövs.

I fredags fick jag höra en bra bild som jag skulle vilja dela.

1. Det finns två riken i alla människors liv. Alla som föds blir Kung i sitt eget rike. Livet går ut på att bygga upp och förbättra detta rike.
2. Mellan dess riken finns Jesus och jag.
3. I byggandet av sitt rike märker de flesta till slut någon gång att de kommer till repets slut. De kan inte förbättra sitt rike mer. Det leder till sorg, frågor om livets mening och oro. Då får man höra om Jesus. Jesus som kan förlåta all skuld. Som kan ordna upp syndens problem i livet och ordna en evighet i himlen. Men bjuder in Jesus i sitt liv och ber honom om hjälp att hålla fast vid det man har. Om hjälp att behålla Status Quo. Jag vill ha förlåtelse för synden här och nu och en evighet i himlen med däremellan kan du lämna mig i fred. Jesus blir lösningen på mitt problem.
4. Alternativet, det som Jesus kallar oss till i evangelierna. Som Paulus uppmanar oss i brevet och som hela bibeln djupast sett kallar oss till är att istället följa med Jesus och bygga Guds rike.

Ni kan inte på allvar tro att det är det här som Gud vill göra i Varnhem!